

Rapport

Projectnummer: 51000879

Referentie: NL22-648800269-26462

Datum: 09-12-2021

Aanvullend natuuronderzoek woningbouwlocatie Djept in Veldhoven

Soortgericht, aanvullend onderzoek naar vleermuizen, eekhoorn, iepenpage, Alpenwatersalamander, kartuizer anjer en sperwer

Definitief

Opdrachtgever:
Gemeente Veldhoven

Verantwoording

Titel	Aanvullend natuuronderzoek woningbouwlocatie Djept in Veldhoven
Subtitel	Soortgericht, aanvullend onderzoek naar vleermuizen, eekhoorn, iepenpage, Alpenwatersalamander, kartuizer anjer en sperwer
Projectnummer	51000879
Referentienummer	NL22-648800269-26462
Revisie	D1
Datum	09-12-2021
Auteur	Gijs Meijer
Emailadres	gijs.meijer@sweco.nl
Gecontroleerd door	Niels de Nijs
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door:	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Onderzoeksgebied	4
1.3	Voorgenomen ingreep	5
2	Methodiek	6
3	Resultaten	8
3.1	Kartuizer anjer	8
3.2	Iepenpage	8
3.3	Alpenwatersalamander	8
3.4	Eekhoorn	8
3.5	Vogels	8
3.6	Vleermuizen	9
3.7	Overige soorten	11
4	Samenvatting en conclusies	12
4.1	Samenvatting	12
4.2	Conclusie	12
4.3	Aanbeveling	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Veldhoven werkt aan het plan voor woningbouw in projectgebied Djept in Veldhoven. Om woningbouw mogelijk te maken is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Voor de bestemmingplanprocedure is het noodzakelijk om inzicht te krijgen in de uitvoerbaarheid van het plan binnen de kaders van de wet- en regelgeving van natuur.

Sweco Nederland B.V. heeft hiervoor in 2021 een verkennend natuuronderzoek¹ uitgevoerd. Hieruit blijkt onder meer dat in het plangebied beschermde soorten voor kunnen komen. Aanvullend, soortgerichte inventarisaties zijn noodzakelijk om te bepalen of deze soorten daadwerkelijk aanwezig zijn en of de plannen negatieve effecten teweeg (kunnen) brengen. Dit aanvullend onderzoek is uitgevoerd in 2021, de resultaten van deze inventarisaties zijn verwerkt in dit rapport. Daarnaast wordt ingegaan of er maatregelen of andere vervolgstappen nodig zijn om de uitvoerbaarheid van het plan te bepalen en of een ontheffingsprocedure noodzakelijk is.

1.2 Onderzoeksgebied

In het verkennend natuuronderzoek is het gehele projectgebied van de ontwikkellocatie Djept meegenomen. Voor de huidige bestemmingsplanwijziging zijn de aanvullende onderzoeken alleen nodig voor een deel van het plangebied, de lichtgroene delen zoals aangegeven in figuur 1. Dit gebied bestaat voornamelijk uit akker, bosje, solitaire bomen en bemest grasland. De bestaande bebouwing (behoudens de tijdelijke woningen) valt hier buiten. Voor het onderzoeksgebied is aanvullend onderzoek nodig naar Alpenwatersalamander, Kartuizer anjer, iepenpage, eekhoorn, sperwer en vleermuizen (bomen).

Aanvullende onderzoeken naar andere soorten (huismus, gierzwaluw, vleermuizen, kerkuil, steenmarter) wordt vooralsnog niet nodig geacht voor de bestemmingsplanwijziging. Dit omdat de essentiële onderdelen (nestlocaties en omringend leefgebied) zich in de donkergroene en/of witte delen van figuur 1 zullen liggen. Hier bevinden zich woningen, woonerven met schuurtjes en rommelige hoekjes, portiekwoningen en het tuincentrum.

¹ Verkennend natuuronderzoek Woningbouw Djept in Veldhoven. Sweco Nederland BV, referentienummer SWNL0274979, d.d. 01-04-2021

Figuur 1: Plangebied met daarin het huidige onderzoeksgebied (lichtgroen). De donkergroene, witte en grijze vlakken vallen buiten het onderzoeksgebied.

1.3 Voorgenomen ingreep

De bestemmingplanwijziging maakt het planologisch mogelijk om woningbouw te realiseren in de lichtgroene delen. De planvorming is nog in ontwikkeling, maar de insteek is om een natuurinclusief en landschappelijk ingepast ontwerp te maken. In het gebied is relatief veel ruimte voor groen. Om woningbouw mogelijk te maken wordt het huidige agrarisch gebruik van de akkers en het grasland gestaakt, wordt vegetatie deels verwijderd en grond ontgraven.

2 Methodiek

Hieronder volgt per onderzochte soort(groep) de gehanteerde methode voor de inventarisatie. In tabel 1 zijn alle inventarisaties met datum, tijdstippen, doel en weersomstandigheden weergegeven.

Kartuizer anjer

We hebben geschikte locaties (bermen, braakliggend terrein) eenmalig geïnventariseerd op aanwezigheid van de kartuizer anjer in de bloeiperiode van de plant (juni – augustus).

Iepenpage

We inventariseren ten eerste de aanwezigheid van iepen. Dit doen we met een eenmalige inventarisatie in mei-juni. Alleen indien iepen aanwezig zijn, zijn inventarisaties naar de iepenpage noodzakelijk.

Alpenwatersalamander

We hebben de aanwezigheid van Alpenwatersalamander geïnventariseerd door de waterhoudende sloten, greppels en laagten te bemonsteren met een steeknet. We hebben twee rondes uitgevoerd in de periode mei - juli.

Sperwer

We hebben de bomen op aanwezigheid van sperwernesten geïnspecteerd en tevens gelet op aanwezige vogels en/of sporen als poepsporen en plukresten. We hebben het plangebied drie keer in de periode mei – augustus geïnventariseerd.

Eekhoorn

In de periode februari tot en met mei zijn de bomen in het gebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van eekhoornnesten. Tevens is gelet op andere sporen die duiden op aanwezigheid, zoals knaagsporen.

Vleermuizen

Voor vleermuizen geldt dat er verblijfplaatsen in de gebouwen aanwezig kunnen zijn. De bebouwing (behoudens de tijdelijke woningen) vallen buiten het onderzoeksgebied. De tijdelijke woningen en de garageboxen zijn ongeschikt voor vleermuizen. Onderzoek naar verblijfplaatsen in gebouwen is vooralsnog niet noodzakelijk. De functie van het plangebied als foerageergebied en vliegroute zijn niet in het geding op basis van het huidige ontwerp. Wel zijn in het plangebied twee bomen aanwezig die mogelijk geschikte holtes hebben voor vleermuizen. We hebben een aanvullende inspectie uitgevoerd met een endoscoop. Hieruit is gebleken dat een enkele boom potentieel geschikte holtes heeft. Daarop volgend vleermuisonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van rust- en/of voortplantingsplaatsen in deze boom. Onderzoek is uitgevoerd conform het geldende vleermuisprotocol (versie 2021). Er zijn 4 inventarisaties uitgevoerd, waarvan twee in de periode half mei t/m juni en twee in de periode half augustus-september. Omdat de boomholtes zeer overzichtelijk waren zijn de veldbezoeken.

Overige soorten

Tijdens de inventarisaties is ook gelet op de aanwezigheid van andere beschermde soorten. Met name op aanwezigheid van (sporen van) kerkuil, huismus, gierzwaluw, overige broedvogels en algemene soorten als konijn en egel.

Tabel 1 **Onderzoeksmomenten beschermde soorten**

Datum	Specifiek doel	Dagdeel/tijd	Weersomstandigheden
14-01-2021	Verkennd natuuronderzoek, habitatgeschiktheidsbeoordeling, controle bomen op nesten vogels en eekhoorn en holtes	Middag	3°C, bewolkt, droog, 2 Bft
28-05-2021	Inventarisatie iepen, kartuizer anjer, Alpenwatersalamander, eekhoorn, sperwer, endoscopisch onderzoek t.b.v. vleermuizen	Middag	19°C, half bewolkt, droog, 2 Bft
10-06-2021	Vleermuizen, kartuizer anjer, eekhoorn, sperwer, Alpenwatersalamander	Avond	21°C, half bewolkt, droog, 2 Bft
15-07-2021	Vleermuizen eekhoorn, sperwer, Alpenwatersalamander	Middag en avond (21:45 - 0:00)	18°C, bewolkt, droog ('s avonds), 3 Bft
21-07-2021	Eekhoorn, sperwer	Middag	26°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
09-09-2021	Vleermuizen	Avond (20:30 – 23:00)	20°C, bewolkt, droog, 2 Bft
30-09-2021	Vleermuizen	Nacht (23:00 – 01:00)	11°C, bewolkt, droog, 3 Bft

3 Resultaten

In dit hoofdstuk volgt per soort(groep) een beschrijving van de resultaten van de inventarisaties.

3.1 Kartuizer anjer

Uit de inventarisaties is gebleken dat Kartuizer anjer niet aanwezig is in het onderzoeksgebied. De bermen en braakliggende delen zijn samengesteld uit algemeen voorkomende grassen en kruiden als boerenwormkruid, jacobkruiskruid, herderstasje, brede weegbree en duizendblad. Op basis van de inventarisatie is aanwezigheid van beschermde plantensoorten uitgesloten. Er zijn geen maatregelen of vervolgpcedures noodzakelijk.

3.2 Iepenpage

Uit de inventarisatie blijkt dat er geen iepen aanwezig zijn in het onderzoeksgebied. Aanwezigheid van essentieel leefgebied met voortplantingsplekken van de iepenpage is dan ook uitgesloten. Er zijn geen maatregelen of vervolgpcedures noodzakelijk.

3.3 Alpenwatersalamander

Tijdens de veldbezoeken waren de greppels, laagtes en wadi niet watervoerend. Er was dus geen oppervlaktewater aanwezig in het onderzoeksgebied. Aanwezigheid van voortplantingswater is dan ook uitgesloten. Eventueel geschikt voortplantingswater (vijvers) en het bijbehorende essentiële landbiotoop zal zich eventueel alleen kunnen bevinden op de private terreinen (donkergroene en witte delen in figuur 1.1).

Met de voorgenomen ontwikkeling in het onderzoeksgebied worden er voor wat betreft Alpenwatersalamander geen verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming overtreden. Er zijn geen maatregelen of vervolgpcedures noodzakelijk.

3.4 Eekhoorn

Tijdens de inspecties en verschillende veldbezoeken zijn geen eekhoornnesten of eekhoorns waargenomen. Ook zijn geen (vraat)sporen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van. Op basis van dit onderzoek is in voldoende mate aangetoond dat geen sprake is van (essentieel) leefgebied voor eekhoorn.

Bij de voorgenomen ontwikkeling worden er voor wat betreft eekhoorn geen verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming overtreden. Er zijn geen maatregelen of vervolgpcedures noodzakelijk.

3.5 Vogels

Sperwer

Tijdens de inspecties en verschillende veldbezoeken zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van de sperwer of andere roofvogels. Ook zijn geen sporen als prooi-resten, uitwerpselen of veren aangetroffen. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het onderzoeksgebied is daarmee uitgesloten.

Overige categorie 1-4 soorten

In de directe omgeving kunnen wel jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn. Tijdens de inventarisaties zijn huismussen waargenomen in verschillende percelen langs de Polderstraat. Ook zijn enkele overvliegende gierzwaluwen waargenomen. Deze soorten kunnen broeden in de gebouwen buiten het onderzoeksgebied. De functionaliteit van deze nesten is niet in het geding met de voorgenomen ontwikkeling in het onderzoeksgebied.

Essentieel leefgebied van huismussen zal zich in de tuinen en erven bevinden. De gierzwaluw haalt voedsel uit de wijde omgeving van hun nesten.

Tijdens het vleermuisonderzoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van kerkuilen, er zijn geen roepende of vliegende individuen waargenomen. Uit navraag bij bewoners blijkt de kerkuil of andere uilen ook niet bekend te zijn in het plangebied. Ook zijn geen andere sporen als krijstrepen, veren, prooiresten of braakballen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van uilen. Aanwezigheid van (essentieel) leefgebied van de kerkuil is ook zeer onwaarschijnlijk. De schuurtjes zijn niet geïnspecteerd (geen toestemming). Het is daarom niet geheel uit te sluiten dat hier rustplekken aanwezig kunnen zijn. Deze schuurtjes bevinden zich echter buiten het onderzoeksgebied (zie de donkergroene en witte vlakken in figuur 1). Zolang de schuurtjes behouden blijven, is een eventuele functie als rustplek niet in het geding. Indien rustplekken aanwezig zijn, hebben ze wel mogelijk een relatie met het onderzoeksgebied. Er dient dan in het ontwerp en tijdens de uitvoering voldoende rekening mee gehouden te worden. Van belang is dat de functionaliteit van de eventueel aanwezige rustplekken niet in het geding is. Op basis van het huidige planontwerp zijn er voldoende maatregelen te treffen die het plangebied aantrekkelijk kunnen maken als foerageergebied. Zo zijn er fruitboomgaarden, bosjes, bloemrijk grasland, bloemrijke bermen en groene waterberging (wadi's/poelen) voorzien. Tijdens de uitvoeringsfase zal in geval van aanwezigheid wel voldoende rekening gehouden moeten worden om wezenlijke verstoring te minimaliseren. Aanbevolen wordt om tijdig vooraf een aanvullende inspectie uit te voeren in de potentieel geschikte schuurtjes om uitsluitel te krijgen over de aan- of afwezigheid van kerkuil. Eventuele maatregelen kunnen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Categorie 5 soorten

Er zijn een aantal categorie 5 vogels aanwezig in het plangebied. Het gaat daarbij om ekster, koolmees, grote bonte specht en zwarte kraai. Er zijn in een dode berk verschillende spechtengaten aangetroffen en de soort is ook tijdens de inventarisaties eenmalig waargenomen. Er zijn echter geen broedgevallen bekend, in de spechtengaten was niet in gebruik als nestplek. Voor deze vogels geldt bovendien alleen jaarronde bescherming van hun nestplaats als daar zwaarwegende ecologische redenen voor zijn. Voor soorten van categorie 5 is jaarronde bescherming niet van toepassing vanwege aanwezigheid van voldoende alternatieve nestlocaties in de (directe) omgeving.

Overige vogelsoorten

Alle vogelsoorten zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten geldt dat ze niet verstoord mogen worden als dat een negatieve invloed heeft op de staat van instandhouding van de soort. Daarnaast mogen in gebruik zijnde nesten niet aangetast worden. In de uitvoeringsfase moet dan ook rekening gehouden worden met de aanwezigheid van broedende vogels tijdens het broedseizoen. Dit loopt globaal van half maart tot en met augustus. Door het nemen van (plannings)maatregelen kan voorkomen worden dat de Wet natuurbescherming overtreden wordt.

3.6 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In het onderzoeksgebied zijn twee bomen aanwezig met mogelijk voor vleermuizen geschikte holtes. De rode beuk in het noorden van het plangebied heeft enkele scheuren en inrottingsplekken en de dode berk in het midden van het plangebied heeft meerdere spechtenholen. Deze bomen zijn geïnspecteerd met een endoscoop. Uit deze inspectie bleek dat de beuk geen geschikte holtes voor vleermuizen bevat.

De scheuren en inrottingsplekken waren niet voldoende breed en/of diep om als rust- of verblijfplaats voor vleermuizen te kunnen dienen. De spechtenholtes in de berk zijn in potentie wel geschikt. Een paar holtes waren voldoende diep en (deels een stukje) naar boven ingerot. Ook zijn de garageboxen gecontroleerd, deze bleken niet geschikt te zijn voor vleermuizen door het ontbreken van geschikte invliegopeningen. Omdat de berk met spechtengaten mogelijk geschikt is voor vleermuizen, zijn aanvullende inventarisaties uitgevoerd om te bepalen of er rust- en/of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn.

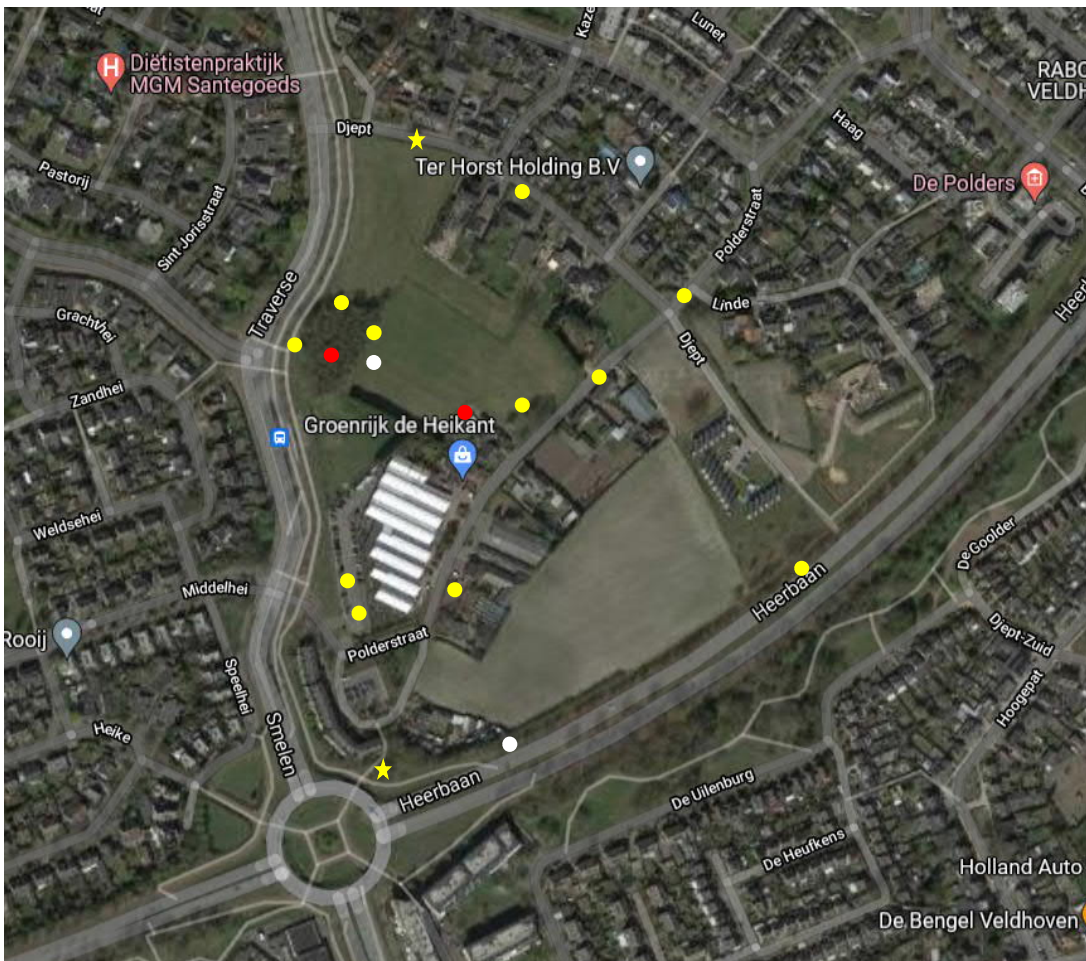
Tijdens de vleermuisinventarisaties is alleen gewone dwergvleermuis waargenomen. Er zijn geen andere vleermuissoorten waargenomen in het onderzoeksgebied. Gewone dwergvleermuis verblijft typerend in gebouwen, maar sporadisch kunnen ze ook gebruik maken van boomholtes. Er zijn echter geen uit- of invliegende dieren waargenomen. Ook zijn geen baltsende dieren in of rondom de boom aangetroffen.

Op basis van de inventarisaties is de aanwezigheid van vast rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen in het onderzoeksgebied uit te sluiten. Het is aannemelijk dat gewone dwergvleermuizen hun verblijfplaats hebben in gebouwen in de directe omgeving. Deze verblijfplaatsen vallen buiten het onderzoeksgebied. De functionaliteit van de verblijfplaatsen zijn niet in het geding omdat er geen essentieel foerageergebied of vliegroutes verloren gaan. Wel dient in de uitvoeringsfase rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van vleermuizen. Verstoring tijdens de uitvoeringsfase moet worden voorkomen, dit kan eenvoudig door alleen overdag te werken en/of geen sterke bouwverlichting te gebruiken gedurende de donkere uren.

Foerageergebied en vliegroutes

Individueen en kleine groepjes gewone dwergvleermuizen foerageerden (jaagden) rondom het bosje, bomen, tuinen en rondom de lantaarnpalen op de parkeerplaats van het tuincentrum. Op deze plekken zijn de meeste prooidieren (insecten) te vinden voor vleermuizen. Zoals al gesteld in het verkennende natuuronderzoek is de functie als foerageergebied niet in het geding. De ontwikkeling zal het gebied juist aantrekkelijk maken als foerageergebied voor vleermuizen.

Er worden voor wat betreft vleermuizen geen verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming overtreden. Er is geen sprake van aantasting van verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes. Tijdens de uitvoering moet rekening gehouden worden dat vleermuizen die rondvliegen en verblijven in de omgeving niet verstoord worden.

Figuur 2: waarnemingen van foeragerende (jagende) gewone dwergvleermuizen (gele stip) en baltsroepen in het najaar (gele ster), egel (witte stip) en konijn (rode stip)

3.7 Overige soorten

Tijdens de inventarisaties zijn een paar konijnen en twee egels aangetroffen, beide op het grasveld nabij het bosje. Daarnaast kunnen ook andere kleine zoogdieren als muizen en spitsmuizen verwacht worden. Deze soorten zijn beschermd op grond van artikel 3.10 Wnb (categorie Andere soorten). Echter, voor deze soorten geldt in de provincie Noord-Brabant een vrijstelling voor het overtreden van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel blijft de zorgplicht van toepassing. Dat houdt in dat nadelige gevolgen:

- achterwege gelaten moeten worden,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Op basis van het huidige ontwerp kan in voldoende mate leefgebied voor algemene soorten als egel en konijn opgenomen worden. Tijdens de uitvoeringsfase moet rekening gehouden worden met de kwetsbare perioden van voorplanting en winterrust van egel en konijn. Aanbevolen wordt om voorafgaande aan de uitvoeringsfase specifieke maatregelen op te nemen in een ecologisch werkprotocol waaraan de uitvoerende partijen zich aan moeten houden.

4 Samenvatting en conclusies

4.1 Samenvatting

Er is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar verschillende beschermde soorten, in een deel van projectlocatie Djept in Veldhoven. Het onderzoeksgebied bevat bomen, bemest grasland, akkers en greppels. De bebouwing met bijbehorende erven en schuren vallen buiten het onderzoeksgebied, waardoor niet alle beschermde soorten onderzocht hoefden te worden. Het doel was om de uitvoerbaarheid van de wijziging van het bestemmingplan te bepalen op het gebied van beschermde soorten (Wet natuurbescherming). Uit het aanvullende onderzoek blijkt het volgende:

Soort(groep)	Bescherming	Resultaat	Vervolg
Iepenpage	3.10 Wnb	Niet aanwezig	Geen
Kartuizer anjer	3.10 Wnb	Niet aanwezig	Geen
Eekhoorn	3.10 Wnb	Niet aanwezig	Geen
Alpenwater salamander	3.10 Wnb	Niet aanwezig	Geen
Vleermuizen	3.5 Wnb	Gewone dwergvleermuis, niet-essentieel foerageergebied	Maatregelen uitvoeringsfase om verstoring te voorkomen
Sperwer	3.1 Wnb	Niet aanwezig	Geen
Broedvogels	3.1 Wnb	Aanwezig in opgaande beplanting en in gebouwen buiten onderzoeksgebied	Maatregelen ontwerp/uitvoeringsfase om verstoring/aantasting nesten en leefgebied te voorkomen
Overige soorten	3.10 Wnb	Egel, konijn, mol, (spits)muizen	Maatregelen uitvoeringsfase om effecten te minimaliseren (zorgplicht)

4.2 Conclusie

De wijziging van het bestemmingsplan maakt de ontwikkeling van woningbouw mogelijk. Uit het onderzoek blijkt dat het plan uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming. Er is geen sprake van een ontheffingsplicht. Wel moeten in de uitvoeringsfase maatregelen getroffen worden om te zorgen dat er geen verbodsbepalingen vanuit de Wnb overtreden worden. Deze maatregelen zijn relatief eenvoudig in te passen.

4.3 Aanbeveling

Indien ook in overige delen van projectlocatie Djept een bestemmingsplanwijziging nodig is en/of ontwikkelingen plaatsvinden, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenmarter. Voor de ontwikkelingen in het huidige onderzoeksgebied zijn deze mogelijk aanwezige beschermde soorten niet in het geding, zolang er rekening mee gehouden wordt in het ontwerp en tijdens de uitvoering.